

forfatningen, og denne Rigsdag har den fuldstændigste Competence af Verden til da at knytte dertil, hvilke Bestemmelser den finder fornødne. Der er altsaa Intet opgivet i denne Henseende, og det er umuligt, at man paa den sidste Rigsdag, hvor sandsynligvis dog levende Vidner ogsaa herfra ville være tilstede, og hvor ialtsald Rigsdagsteden foreligger, skulde kunne paastaae, at der paa nærværende Rigsdag har været mindste Stemning for, at det skulde være Meningen af vor Beslutning, at den sidste Rigsdag skulde gaae i Blinde i den Retning, eller at der skulde være mindste Stemning imod, at den ikke ad en eller anden Veie, som den maatte finde meest passende efter Forholdene, skulde stræbe at faae saadanne Garantier, som den kunde forsvare for sig selv og for sine Vælgere at blive staaende ved. Jeg siger altsaa, at denne Betænkelse med Hensyn til Forslaget kan jeg efter min fuldkomne Overbeviisning ikke tiltræde. Jeg har iøvrigt andre Betæneligheder imod dette Forslag, som hænge sammen med det, som jeg tildeels allerede har omtalt angaaende min hele Betragtningssmaaede af det tredje Minoritetsvotum. Jeg har sagt, at, selv om Underændringsforslaget, der er stillet af Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) antages, saa er der dog nogen Tvivl tilstede angaaende, hvornaar vi skulde komme til en endelig Ordning af den hele Sag, og jeg maa endnu tilføie, at, dersom dette Underingsforslag ikke antages, saa vil der komme en ny Tvivl tilstede, nemlig angaaende Maaden, hvorpaa vi skulde komme dertil. Jeg er fuldkommen overbevist om, at den sidste Rigsdag har en fuldstændig Berettigelse til at kræve de Garantier, som den finder nødvendige, inden den gaaer til den sidste Afgjørelse; men vi vide ikke nu, hvilke disse Garantier ville være, og jeg troer virkelig, at denne Umstændighed gjør det mere tvivlsomt, om der da vil komme Enighed tilstede. Jeg antager paa ingen Maade, at man vil tvinge denne Rigsdag til at gaae ind paa Noget, uden at have nogensomhelst Garantie; men jeg frygter meget for, at man kommer til en gold og virkningsløs Strid om de forskjellige Garantier, der

kunde være Tale om, idet Regjeringen maaskee ikke vil være enig med Hensyn til, hvad der fra Rigsdagens Side ønskes, og Sagen da atter skydes op. Dette Forslag er i det Hele saa omfattende, hvad der ogsaa for mig er en Betænkelse, at Mænd af de meest forskjellige Anskuelser kunde slutte sig dertil, ja, jeg har endog hørt, og det vil jo vise sig, om det er Tilfældet, at selv den ærede Rigsdagsmand fra Maribo (Lindberg), som fra Forhandlingernes Begyndelse har stillet sig paa et heelt andet Standpunct end den ærede Ordfører, vil kunne slutte sig dertil, og det er virkelig ogsaa saaledes befaant, at det under sig meget godt kan samle baade det højeligste af alle Mennecker, som den ærede Ordfører selv kalder sig, og, jeg troer, at man, uden at fornærme den ærede Rigsdagsmand, kan sige det, den Stiveste blandt de Stive. Det, som saaledes for Nogle kan give Forslaget en vis Tiltrækningskraft, men som gjør det betænkeligt for mig, er, at det aabner for mange Væie, som jeg anseer det for vanskeligt at komme ind paa; men jeg maa alligevel sige, at jeg ingenkunde anseer disse Mangler for at være saa betydelige, at man ikke skulde gaae ind paa Forslaget, naar man igjennem det kunde naae en Afgjørelse. Saa vigtigt anseer jeg det for at være at gjøre et Skridt fremad, at jeg ikke vilde tage det Ansvar paa mig at frasaalde Forslagets Vedtagelse, naar jeg troede, at det kunde bidrage dertil.

Jeg vil slutte dette Foredrag med en Bemærkning, som jeg troer maa have en stor Indflydelse med Hensyn til Maaden, hvorpaa man opfatter disse Afstemninger, dersom man erkjender dens Sandhed. For mig stiller det sig nemlig saaledes, at det egentlige væsentlige Spørgsmaal, det Decisive, det, hvorpaa det egentlig kommer an, i Virkeligheden er, hvorledes det Ministerium er stundet, som staaer ved H. S. Majestæts Side, naar der bliver Spørgsmaal om at tage den endelige afgjørende Beslutning om Heelstatsforfatningens Indførelse, og den dermed samtidigt foregaaende Forandring af den særlige danske Grundlov. Ja, hvis man vil tænke sig, at der til den Tid